

Presentie in de praktijk

Een andere kijk op goede zorg

© Stichting Presentie

Wat is presentie?

Presentie

- Letterlijke betekenis: bij iemand aanwezig zijn, er-zijn.
- Maar dat is niet niet genoeg om te begrijpen wat in deze cursus met 'presentie' wordt bedoeld.

Ontstaan van de presentietheorie

De presentietheorie houdt zich bezig met de vraag:

- Wat is goede zorg?
- Wat doet een goede zorgverlener?

Om die vragen te beantwoorden is er onderzoek gedaan: niet naar wat er in de boeken staat, maar naar wat zorgontvangers zelf zeggen over wat goede zorg is.

Ontstaan van de presentietheorie

In het onderzoek bleek dat 'goede zorg' voor kwetsbare mensen betekende:

- Gezien worden en serieus genomen worden
- Niet in de steek gelaten worden
- Een zorgverlener die is 'als een soort zus of broer', of 'als een vriend of vriendin'.

Ontstaan van de presentietheorie

Andries Baart beschrijft in de presentietheorie nauwkeurig wat goede zorgverleners doen:

Aandachtig en toegewijd bij kwetsbare mensen blijven en met steun, hulp en zorg bijdragen aan een goed leven waarin zij gezien, gehoord en in tel zijn.

Deze manier van zorg geven ging 'de presentiebenadering' heten.

Ontstaan van de presentietheorie

Het gaat bij deze opvatting over 'goede zorg' dus niet in de eerste plaats om problemen oplossen, resultaten behalen en zo efficiënt mogelijk werken, maar om de cliënten erkenning te geven in wat zij meemaken, hen te waarderen om wie ze zijn en hen het gevoel te geven dat ze er moeite waard zijn.

Samenvattend

De presentiebenadering houdt in:

- Niet op jacht gaan naar op te lossen 'problemen', maar bij iemand zijn
- Aansluiting zoeken bij wie de ander is, met zijn of haar levensverhaal, gewoonten, verlangens, manieren van doen etc.
- Alledaagse dingen doen (een eindje mee oplopen, samen de was vouwen of de aardappels schillen, ergens heen gaan, samen praten)
- In hartelijke omgangsvormen (zoals een vriend of een broer of zus dat zou doen)

Samenvattend

‘Present’ werken betekent:

- een relatie opbouwen met degene die op jouw hulp en zorg is aangewezen
- de ander open benaderen, dus niet alleen met vooraf al vastgestelde bedoelingen
- steeds bedacht zijn op dat wat echt goed is voorde ander (en niet alleen uitgaan van wat ik denk dat goed is)
- erop uit zijn dat die ander ervaart dat hij of zij voor minstens één medemens in tel is.

Samenvattend

De kern van presentie is:

- Liefdevolle aandacht voor wat mensen eigenlijk vragen, voor verlangen, voor wat echt telt voor iemand.
- Erkenning van hun waardigheid als mens
- Menslievende bejegening, juist als er niets meer 'gedaan' kan worden
- 'Als een vriend/vriendin' zijn, bij de ander blijven en hem/haar niet in de steek laten.

Wat moet je daarvoor kunnen?

Presentie vraagt van jou als zorgverlener dat je:

- Je voegt naar de ander (en niet omgekeerd)
- De ander niet veroordeelt of afschrijft
- Begrip voor de ander ontwikkelt door je in zijn of haar schoenen (perspectief) te verplaatsen
- De ander zijn 'anders-zijn' gunt, ook al is iemand raar, onbegrijpelijk of afwijkend
- Niet wegloopt als het moeilijk wordt

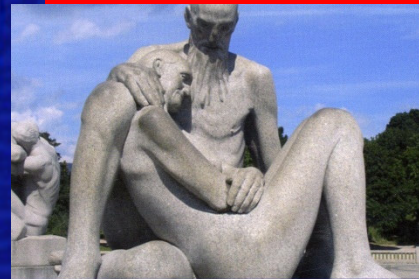
Wat moet je daarvoor kunnen?

- Geduldig en trouw kunt zijn, ook als de ander moeilijk en lastig voor je is
- Open over jezelf bent en open staat voor feedback van anderen (je collega's, familieleden, bewoners)
- Doet wat je kunt doen, maar ook kunt verdragen dat je soms niets kunt doen
- Je eigen mogelijkheden en grenzen kunt aangeven en bewaken (zelfzorg)

Verder lezen

Een theorie van de presentie

3e druk

BOOM LEMMA

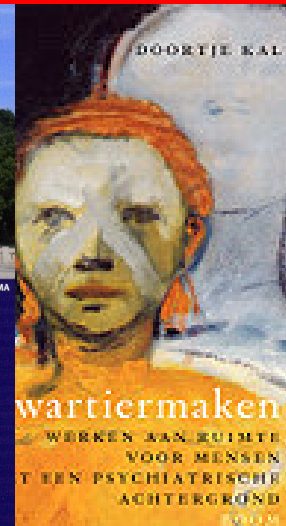
GOEDE ZORG VOOR MENSEN MET DEMENTIE

PRESENTIEVERRIJKE VERPLEEGHUIZORG

Andries Baart

Madeleine Timmermann

INCLUSIEF WEBSITE!

WARTIERMAKEN

WERKEN VAN ZUJLITE VOOR MENSEN TIEN PSYCHIATRISCH ACHTERGROND

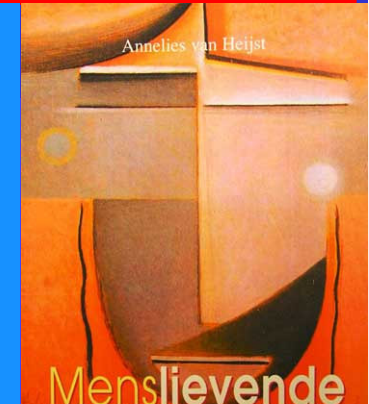
BOOM LEMMA

ANDRIES BAART

AANDACHT

ETUDES IN PRESENTIE

Annelies van Heijst

Menslievende

Een ethisch

Wanorde

in een menselijke

Een theorie van de presentie

Annelies van Heijst

IEMAND ZIEN STAAN

Zorgethiek over erkenning

MINDER HARD - MEER HART!

Zorgethiek en management: een werkzame combinatie

Annelies van Heijst, Thijs Tromp (red) en Andries Baart

Aannemelijke zorg

Over het uitzien en verdragen van praktische wijsheden in de gezondheidszorg

Frank Visman Andries Baart

BOOM LEMMA

BUIGZAME ZORG IN EEN ONBUIGZAME WERELD

PRESENTIE ALS TRANSITIEKRACHT

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

...NDE EN PRESENTIE DOG NAAR DE BETEKENIS VAN LEKUNDIGE ZORG

Andries Baart

Jolanda van Dijke

Marjanneke Ouwerkerk

Elly Beurskens

TWEESpraak,

...ER GESPREKKEN OVER HET ENE GOED VAN PRES

Kwetsbaar
Kwetsbaar maar niet alleen
Kwetsbaar maar niet alleen kwet

Andries Baart en anderen

Maar niet alle

Maar niet alleen